

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2200/2019
12.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, сви из ..., и ДД из ... код ..., чији је заједнички пуномоћник Здравко Крстић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Виши суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3636/18 од 08.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 12.07.2019. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3636/18 од 08.11.2018. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3636/18 од 08.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 8582/17 од 13.02.2018. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да исплати тужиоцима на име трошкова кривичног поступка у предмету К.По2 18/11 18/11 укупан износ од 21.929.200,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.02.2014. године па до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужена да накнади тужиоцима трошкове парничног поступка у износу од 1.220.125,00 динара са законском затезном каматом почев од дана наступања услова извршења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3636/18 од 08.11.2018. године, ставом првим изреке преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 8582/17 од 13.02.2018. године тако што је обавезана тужена да на име трошкова кривичног поступка у предмету К.По2 18/11 исплати сваком тужиоцу по 2.882.800,00 динара, односно укупно 14.414.000,00 динара са затезном каматом од 13.02.2018. године, као дана доношења првостепене пресуде, до исплате, док је одбијен као неоснован захтев за исплату затезне камате за период од 08.02.2014.

године до 12.02.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев за износ од још 8.021.700,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2014. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима (из става другог првостепене пресуде) тако што је обавезана тужена да плати тужиоцима парничне трошкове у износу од 424.664,00 динара са затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате. Ставом четвртим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом на чланове 403. и 404. Закона о парничном поступку.

Ревизију је изјавила и тужена путем законског заступника, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 403. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд о ревизији тужилаца није одлучивао на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 - у даљем тексту: ЗПП), јер је у овом случају ревизија тужилаца, на чију штету је преиначена првостепена пресуда, дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. истог закона, који искључује примену одредаба о посебној ревизији.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужилаца се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити сходно члану 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужиоци су пресудом Вишег суда у Београду Кпо2 18/11 од 19.09.2012. године оглашени кривим за ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗЈ, а у односу на одређене радње за исто дело су ослобођени од оптужбе. Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1-по2 2/13 од 13.11.2013. године првостепена пресуда је потврђена у ослобађајућем делу, док је у осуђујућем делу преиначена тако што су тужиоци ослобођени оптужбе. Овом пресудом је одлучено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, без утврђења износа трошкова. Све тужиоце је заступао адвокат Здравко Крстић као изабрани бранилац и то тужиоце ДД и ГГ од покретања поступка 26. и 27. децембра 2008. године, а све тужиоце у истрази и до правноснажног окончања кривичног поступка. Бранилац окривљених је 07.02.2014.године поднео Вишем суду у Београду захтев за трошкове окривљених опредељене тим поднеском у

укупном износу од 20.891.000,00 динара, обухватајући трошкове одбране окривљених у првостепеном поступку и на јавним седницама и претресима пред другостепеним судом. Трошковник је исправљен поднеском од 07.04.2014. године утолико што су из њега изостављени трошкови настали пред другостепеним судом, док је на име трошкова првостепеног поступка тражено 20.111.000,00 динара. Апелациони суд у Београду је решењем Кж1 по2 2/13 од 28.04.2014. године (исправљеним 14.05.2014.године) одлучио да се браниоцу окривљених адвокату Здравку Крстићу исплате трошкови настали пред тим судом у износу од ... динара, у року од 60 дана. Овај суд је прихватио приложена пуномоћја којим су окривљени овластили браниоца да прими исплату на свој текући рачун. Иста пуномоћја су поднета и уз захтев за исплату трошкова првостепеног поступка. Међутим, првостепени суд је посумњао у пуномоћја којим су окривљени овластили браниоца да у њихово име и за њихов рачун прими исплату трошкова. На захтев суда, властодавци су се изјаснили да су овластили браниоца да у њихово име и за њихов рачун поднесе захтев за трошкове поступка, али да га нису овластили за пријем исплате, већ да су се са њим договорили да у вези исплате сачине посебан уговор. На основу оваквог изјашњења окривљених и спроведених провера, првостепени суд је оценио да је захтев непотпун јер бранилац није поднео уредно овлашћење за наплату трошкова окривљених, па је решењем Вишег суда у Београду Кпо2 18/11 од 26.05.2014. године одбачен захтев браниоца, адвоката Здравка Крстића, за исплату трошкова окривљених насталих у поступку пред тим судом на основу члана 229. став 3. ЗКП. Жалба на ово решење је одбијена решењем ванрасправног већа истог суда Квпо2 27/14 од 27.06.2014. године. Окривљени су поднесцима од 19.05. и 20.05.2014. године доставили суду бројеве својих текућих рачуна отворених код ... банке и ... banke у ..., са захтевом за уплату трошкова поступка. О овим захтевима окривљених да се трошкови по трошковнику који је суду предао њихов бранилац исплате на њихове текуће рачуне није донета никаква одлука у року од три месеца, због чега је адвокат Здравко Крстић дана 26.08.2014. године, у својству пуномоћника тужилаца, поднео тужбу и покренуо парнични поступак за остваривање потраживања на име неисплаћених трошкова вођеног и окончаног кривичног поступка. Тужиоцима је било стављено на терет кривично дело за које је предвиђена казна затвора од 15 година, па награда за ступање на одржаном главном претресу, одбрану у истрази, за присуство радњама препознавања или саслушању у полицији износи по 61.500,00 динара, за неодржану процесну радњу по 31.500,00 динара, за жалбу на пресуду 120.000,00 динара, за жалбу на решење о одређивању или продужењу притвора 60.000,00 динара, за остале поднеске 30.000,00 динара, за разговор са окривљеним који је лишен слободе 30.000,00 динара, а када бранилац заступа више окривљених награда се за сваког следећег заступаног увећава за 50%, по тарифним бројевима 1. до 7. АТ. У границама опредељеног трошковника истакнутог у кривичном поступку, утврђено је који су све трошкови били потребни тужиоцима као окривљенима у вези одбране, исти су детаљно наведени и обрачунати у чињеничном стању побијане пресуде са навођењем свих предузетих процесних радњи од стране браниоца окривљених за које је постављен захтев за накнаду трошкова, те је утврђено да укупни трошкови износе 14.414.000,00 динара, односно за сваког тужиоца по 2.882.800,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да тужиоци, као окривљени у односу на које је вођен и окончан кривични поступак правноснажном ослобађајућом пресудом којом је одређено да трошкови тог поступка падају на терет буџетских средстава суда, имају право на накнаду ови трошкова у парничном поступку против Републике Србије сходно одредби члана 265. став 6. Законика о кривичном поступку, будући да је утврђено да су поставили захтев за накнаду трошкова одбране у кривичном поступку о којем поступајући суд није донео никакву одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева. Међутим, и поред правилног закључка првостепеног суда о постојању основа обавезе тужене, другостепени суд је у жалбеном поступку правилно нашао да је првостепени суд због погрешне примене релевантних одредаба ЗКП о трошковима поступка и важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, извео погрешан закључак о износу трошкова, односно висини потраживања тужилаца, што је другостепени суд правилно уочио и кориговао у побијаној одлуци снижавајући износ досуђених трошкова одбране тужилаца, дајући за своју одлуку образложење са јасним, довољним и разумљивим разлозима које у свему прихвата и ревизијски суд.

Тужиоци у наводима своје ревизије изражавју супротан правни став од израженог става другостепеног суда у побијаној одлуци и у суштини оспоравају обрачун трошкова другостепеног суда, као и моменат доцње тужене као дужника.

Наиме, трошкови кривичног поступка регулисани су Законом о кривичном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11,...35/19, у даљем тексту: ЗКП) и дефинисани су у члану 261. као издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, уз таксативно навођење шта све обухватају трошкови кривичног поступка, где су, између осталог, у тачки 7) обухваћени награда и нужни издаци браниоца. Одредбама члана 262. регулисано је одлучивање о трошковима поступка, где је у ставу 2. прописано да се подаци о висини трошкова и захтева за њихову накнаду могу поднети најкасније у року од једне године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1 овог члана. Накнада трошкова из буџетских средстава регулисана је чланом 265., где је у ставу 1. прописано, између осталог, да када се окривљени ослободи од оптужбе, као у конкретном случају, изрећи ће се у пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачке 1) до 6) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда. У ставу 6. истог члана предвиђено је да ако захтев за накнаду нужних издатака и награде из става 1. овог члана не буде усвојен или суд о њему не донесе одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева, окривљени и бранилац имају право да потраживање остварују у парничном поступку против Републике Србије.

Полазећи од цитираних законских одредби, другостепени суд је правилно закључио да се потраживањем из члана 265. став 6. ЗКП о којем се одлучује у парничном поступку сматрају само награде и нужни (потребни) издаци који су

опредељени поднетим захтевом за њихову накнаду – трошковником у кривичном поступку, а који није усвојен или о којем кривични суд није одлучио. Трошкове за радње које нису опредељене по основу и висини трошковником у кривичном поступку, окривљени као тужилац не може накнадно потраживати ни у парничном поступку, нити му исти могу бити досуђени мимо трошковника уколико их потражује. Такође, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилно одмерио висину трошкова у складу са адвокатском тарифом важећом у време предузимања радњи у кривичном поступку, изложивши у побијаној одлуци јасну и детаљну анализу трошкова и методологију њиховог обрачуна. У погледу почетка тока затезне камате на досуђени износ трошкова, правилно је другостепени суд одредио ову врсту камате од дана доношења првостепене пресуде, јер је то моменат када је утврђена висина обавеза и која је од тада постала позната туженој као дужнику, па се сматра да је иста од тада у доцњи.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке, без детаљног образлагања ревизијске одлуке у смислу става 2. истог члана.

Испитујући дозвољеност ревизије тужене у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари је поднета 26.08.2014. године ради исплате трошкова кривичног поступка, а вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде је 2.882.800,00 динара, колико ја досуђено сваком тужиоцу понаособ, а који су формални супарничари и сходно томе самосталне странке у парници сходно члану 209 ЗПП, па се њихови захтеви не сабирају, већ је за право на изјављивање ревизије меродавна вредност сваког појединачног захтева од 2.882.800,00 динара, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе од 117,71 динара за 1 евро, представља динарску противвредност од 24.491 евра.

Имајући у виду изнето, односно да се у конкретној правној ствари ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање у ком вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија недозвољена применом члана 403. став 3. ЗПП.

Приликом оцене дозвољености ревизије тужене, Врховни касациони суд је имао у виду да је побијаном одлуком преиначена првостепена пресуда, али не на штету тужене, па налази да се у конкретном случају ревизија тужене не може сматрати дозвољеном ни применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП. По овом

основу ревизија се сматра дозвољеном само када је побијаном другостепеном одлуком првостепена пресуда преиначена на штету странке која изјављује ревизију, што су у конкретном случају тужиоци чије је право због преиначења првостепене пресуде умањено.

Како није испуњен услов ревизијског цензуса из члана 403. став 3. ЗПП, а туженој као подносиоцу ревизије у предметној парници одлуком другостепеног суда није ускраћено нити умањено право, па из тога разлога ревизија тужене није дозвољена ни на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић